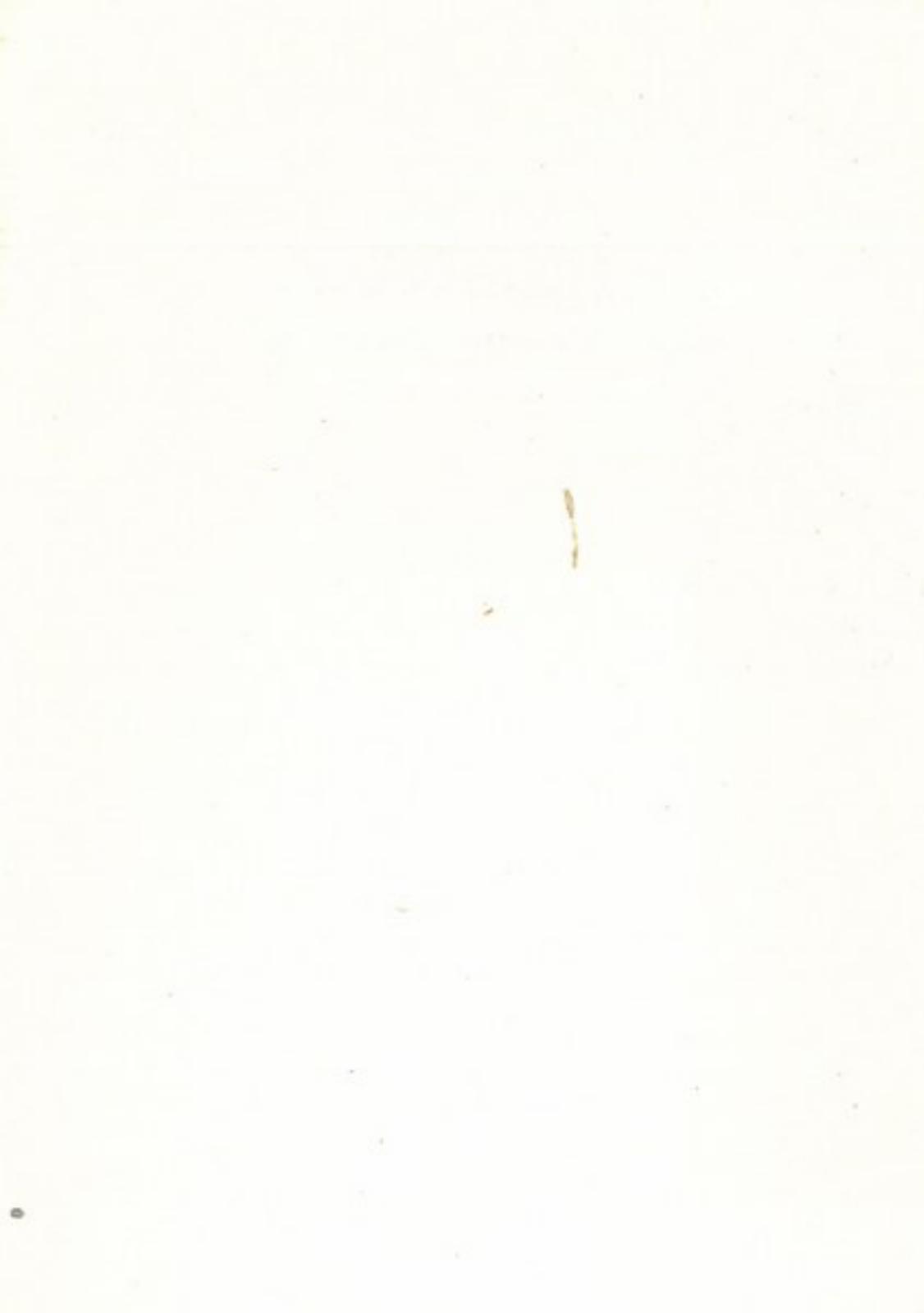
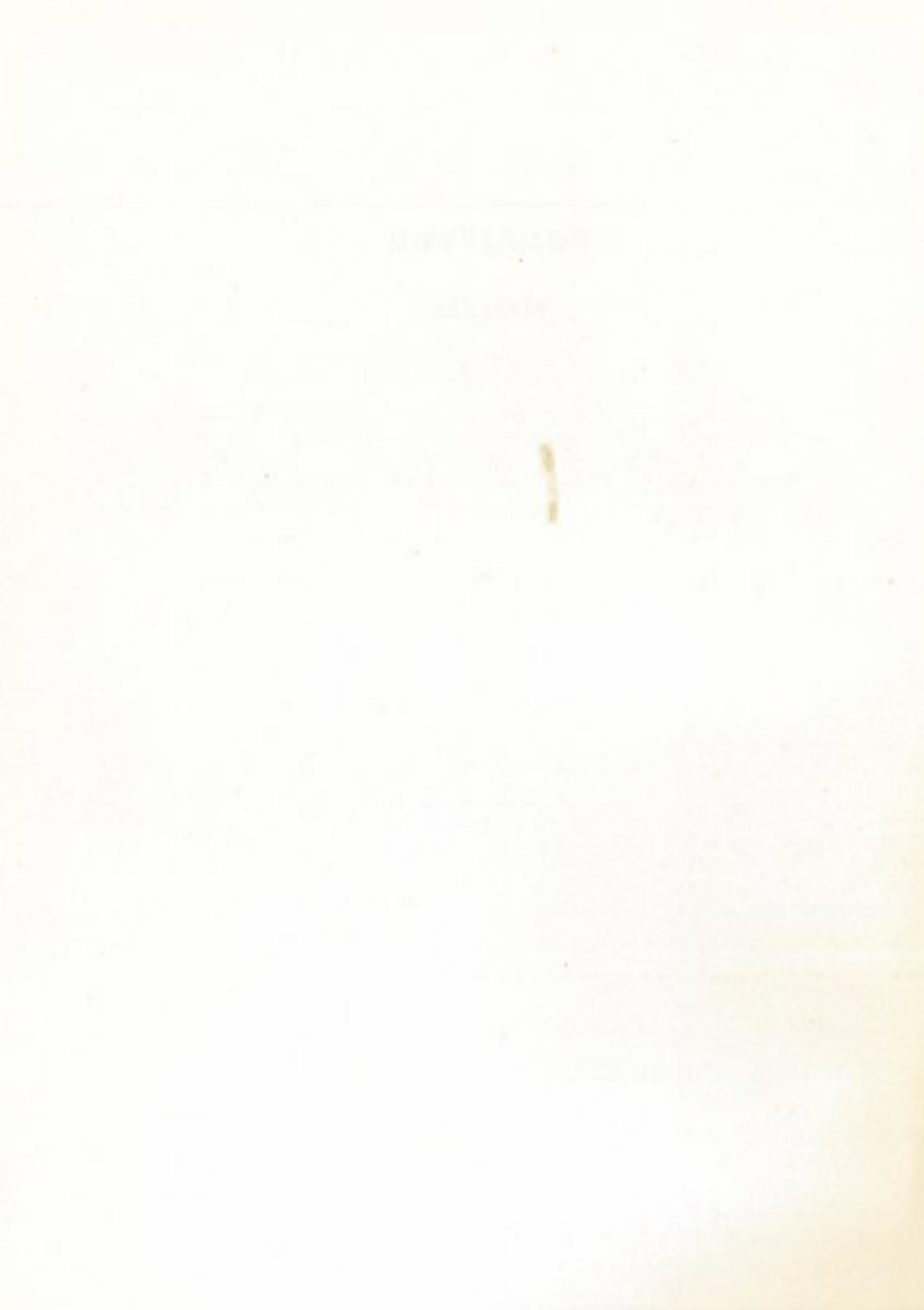

PÍSNĚ KOSMICKÉ

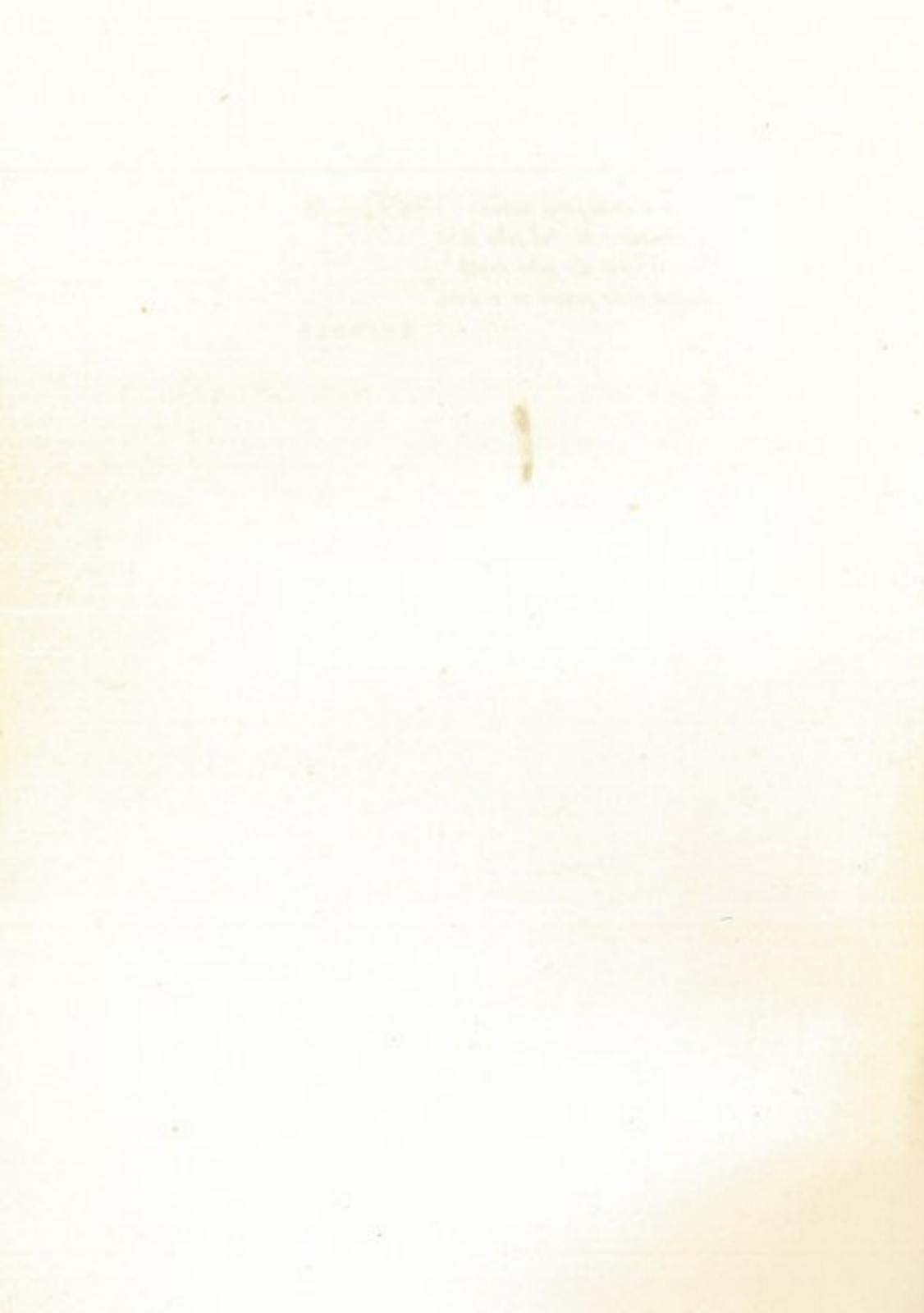
PODŘIPSKU

věnováno

*Vlnek chtěl jsem nabrat z hbitých proudů,
z okéanu v bouřné jebo dobeč,
donesl jsem ale sobě domů
tichou vodu jenom ve ndobě.*

LEANDER

Letní ty noci zářivá,
 jakž tebou srdce okřívá —
 ve dne tak sladkobolno,
 a teď tak volno, volno!

5 S oblohy bílý měsíček,
 starobný nebes tatíček,
 stříbrné světla pýří
 po celém světě šíří.

10 Dokola jeho dětičky,
 drobounké, smavé hvězdičky,
 đukátkovými hlasy
 zvoní na krásné časy.

Když k vám vesel hledím, zlatá vy kuřátka,
slyším naše písně, česká zřím děvčátka.

Naše dívky slunce ranější bývají,
ve potoku chladném oči si mývají.

5 V noci krásné hvězdy do vody naprší —
běda hochu, na nějž oči ty zasrší!

Ach, jaké to blaho : poležet
zde na drnu poblíž boru,
a s zlatými dát se hvězdami
do šepněho rozhovoru!

5 Ty třepotné, smavé hvězdičky
tak čiperně na mne hledí —
ach prosím vás, je to pravda vše,
co lidé prý o vás vědí?

10 Že maličké vy prý hvězdičky
jste obrovská samá těla —
a od jedné k druhé prý sto let
a k některé věčnost celá?

15 Což nevidím, jak jste drobounky
a v jakém jste k sobě skladu? —
Já — nahoře být — bych kamenem
vás přehodil celou řadu!

20 A že prý jste věčném ve rejí
a přes steré skokem míle? —
Ej musilo by tu hluku být
a šumu za noční chvíle!

A zatím tak němě spřádáte
svou života tichou dumu —
když veselé prstem zaluskám,
je věru v tom více šumu!

Což třepotá se to tu hvězdiček,
 jak včeliček ve vzlétlému rojil —
 Proč asi ta jedna jediná
 tam samotná povzdál stojí?

5 Tak dumavě chvílemi v dálí zří
 a bledoučké její jsou tváře,
 je patrně hvězda mladoučká
 dle dětinné v očku záře.

10 Jen někdy svůj doufavý vyšle hled
 a stoudně zas do sebe mrká —
 ba myslím, že také hvězdička
 jak hrdlička láskou vrká!

Snad jiní jinak uvidí —
 já myslím nebe širé si jak naši zemi
 a při hvězdách si myslím na lidi.

Vidím tam různou skupenſí,
 velkosti, tvarů a záfe —
 to musí různé osoby
 být, kde jsou různé tváře!

Planetoidek tam havěť zřím
 — uličnických to zmetků —,
 10 jež hvězdám nám již stárnoucím
 bab nadává a dědků;

hvězdičky na šnůře pupečné —
 embrya — mléčné símě —
 též nebe je zas v naději
 15 a nosí sladké břímě;

panenky růžově planoucí,
 mládence hledù zbrklých,
 roj mužů světla klidného,
 roj babic žlutě scvrklých.

20 Běhají spolu a přece je
 každý svých práv si bdělý,
 jak lidi nás zde chladná zášť
 je chladný ether dělí.

Životem různým se nebe skví
 25 — dosti však tam též rovů
 a svaté ticho v koutečkách,
 jak sluší na hřbitovu.

Co světů Svět as pohrobí,
jež — jako naši velcí mrtví — zraku zmizí
a přec svou váhou dále působí!
20

Věřte, že také hvězdičky
mnoho, ba mnoho bolí,
každá si s námi naříká
slzavé na oudolí.

5 Mají svou drsnou lopotu,
točí se, běží, svítí,
stotisíc mil vám přeběhnou
pro kousek živobytí.

10 Do únavy se lopotí,
trýzní svá zlatá těla,
kosmický prach si stírají
se vznešeného čela.

Po nebi hvězdic je rozseto,
 lesem jak zvonců vřesných,
 dech času je měrně provádí
 v jasavých kruzích plesných.

Vidíme plesu jenom cíp —
 zkoumej a čítej sebelíp,
 mistře v početním cviku,
 nespočteš tanečnísků!

Vesele se Zemí Měsíc jde,
 10 Země zas v mocném kruhu
 se okolo Slunce otáčí
 v zářivém planet pruhu.

A i to velké Slunce zas
 kolem většího vede nás —
 15 a toto slunce jeho
kde jde? — a kolem čeho?

Mysli se nejvýš — a nad tebou
 hvězd jako vřesných zvonců —
 a kdybys byl jako Slunce stár,
 20 nedomyslíš se konců!

Klečím a hledím v nebe líc,
 myšlenka letí světům vstříc —
 vysoko — převysoko —
 a slza vrhkla v oko.

Poeto Světe, co jsi acon prožil,
 než hvězdu k hvězdě v zvučný verš jsi složil,
 než každé slunce s planet květem různým
 jsi v sloku sloučil uměním svým luzným,
 než z chaosního myšlének svých víru
 5 jsi slunce k sluncím uved v zpěvův míru —
 než mladé Zemi řekls: „Oživuj!“
 po prvé nechal mladé srdce tlouci,
 odevřel oko lidské: „Obdivuj!“

10 Poeto Světe! Hymnus tvůj je věčný!
 Tvá každá sloka má svůj život pučný,
 a když jej vykvěte, dá mrtvol zvučný
 v tvé ruce zpět co zárod nově vděčný.
 Poeto Světe! Kam se hymnu křídla
 15 přes hlubně tmy, přes všechna světel vřídla,
 kam, kam se křídla hymnu rozkládají?!

Když mořem vanou, moře z dna se bouří,
 když zemí vanou, země k nebi kouří,
 když nebem vanou, světům dech se tají!

20 Poeto Světe, co tvůj hymnus kryje,
 co vše v něm mře, co nesmrtelno žije!
 Ba není krásy, by v něm nekvítala,
 a není zoře, by v něm nesvítila,
 a není jasu, by se jím nešířil,
 25 a není květu, by se v něm nepýřil,
 ne ptačích hrdel, by v něm nezapěla,
 ne dětských smíšků, by v něm nezvonily —
 a není slz, by jím se neronily,
 ne zoufalosti, by v něm nevzkypěla,
 30 a není boje, by v něm neburácel,
 ne mučedníka, by v něm nekrvácel —
 a není touhy, by jím nevanula,

a není lásky, by v něm neplanula,
a není srdcí se vším citem svojím,
by netloukla v tom velkém hymnu tvojím!

Poeto Světe! Poetův jsi bohem,
a přec — jsi poetou jen *všech* poetův slohem.
A byť tvůj hymnus velký jako nebe,
co dáváš v něm? — Vždy jen a jenom sebe!
A čtoucím nám byť nadšením až vzplály líce,
my cítíme: poeta cítil více!
Ty s tvůrčí rozkoší máš tvůrčí trýzeň spolu —
a kdo se z čtoucích ptá, co hymnus stál tě bolu!

Stárnoucí lidstvo čte ve hvězdách
 jak dědeček ve kronice,
 vždyť čteme tam samou jen minulost,
 co bylo, co není snad více.

8 Čtem o nesmírnosti prostory
 a mysl nám trne, žasne,
 že papršek světla než sletí k nám,
 snad hvězda již zhasla, snad hasne.

10 Čeho my ještě se dožili!
 Ba na stará kolena divy:
 nám minulé vidět lze přítomně
 a mrtvý zřít jakoby živý!

Paprsku s Alkyony mé,
světelný šípe, znáš-li,
čím si tvá paní láscezná
luznou svou lící kráslí?

5 „Ach snad už líc ta povadla,
snad už je po všem vděku,
vždyť já k vám světla s poselstvím
letím již na šest věků!“

10 Poslíčku říše Mlékové,
po jakém po zákonu
kupí se světův milion
světelných do záhonů?

15 „Ach snad už zhasly světy ty,
snad už je po všech veta,
od mého vzletu vrší se
v tisíce věkův leta!“ —

20 Jako ta lidská myšlenka:
po věcích teprv hřímá,
po věcích lidstvem zachvěje —
myslitel dávno dřímá.

V pusté jsme nebeské končině,
 Slunce i se planetami,
 jinde je světů jen naseto,
 my jsme tak světově sami!

^t My když i nožičky vyšvihnem
 do šibkých světelných skoků,
 letíme k nejbližší sousedce
 přece jen trojici roků.

¹⁰ „Paničko Alfo Kentauri,
 poptávce dovolte řáké,
 matička Slunce se dává ptát,
 máte-li dětičky také.

¹⁵ Nás je vám, stydno až vyslovit!
 je nás tam doma jak smetí,
 matička zvláštní má ‚hvězdáře‘,
 kteří jí sčítají děti.

²⁰ Některé z nás, ty už umřely,
 některé ještě se rodí,
 některým mladicky do skoku,
 jiné jak o berlách chodí.

Uran a Neptun — tak pro příklad —
 dávno jak rampouch jsou tuhy,
 vedle nich v posledním tažení
 Saturn i se svými kruhy.

²⁵ Jupiter také už zvadlý kmet,
 pletě jeho žlutě tak září,
 ledové ruce, líný chod,
 široké vrásky ve tváři.

Promrzely je to kolohnát!
80 ač že vám sotva se plazí,
my když se nejpěkněj točíme,
on nám to, habán ten, kazl.

Mars — no ten ještě by prošel přec,
jen kdyby nebyl tak rudý —
85 to je to: hbitým že pijákem
voják as po světě všudy.

Země — ach Země! toť ženuška!
při práci věčně jen hravá,
plna je květů a písniček
40 mladá jak lípečka zdravá.

Ještě pak: holčička Venuše,
kypící, bující poupe,
a skoro matce až na klíně
Merkur, to nemluvně hloupé.

45 Je vám to pečlivá matička,
kol sebe drží nás mladší,
ale i postárlé propouští,
jen až kam zraky jí stačí.

A jsou i planety takové,
60 které už před časy zvadly,
jejichžto trouchnivé mrtvoly
v komety již se rozpadly.

Odlétly, ve hvězdách zmizely,
už se i rozprchlé zdály,
65 matička na ně jen vzpomíná
v světové myslének dálí.

Někdy se po nich však roztouží,
náhle je stáhne až k sobě,
ohnivé slzičky žihají
60 po nebi v němě té době.“

Všechny ty vířivé planety,
s měsíci přilepký,
vylétly do světa širého
ze Slunce z kolébky.

- 5 Všechny ty vířivé planety
za svoji za dobu
slétnou zas ze světa širého
do Slunce do hrobu.

Také to Slunce ohnivé
 pomalu pousíná,
 přijde i jeho hodinka,
 zhasne a mrtvě zsiná.

5 A jen když za čas planeta
 na prsa zpět mu skane,
 zase pak dávným plamem svým
 na chvíli ještě vzplane.

10 Ach což ta láska mateřská
 přes časy, přes hrob hoří,
 neumraziš jí na horách,
 neuhasiš jí v moři!

15 Matičce dáš-li do hrobu
 na prsa dítě její,
 ještě se vpadlé, ztlelé rty
 radostí pozachvějí.

Zem byla dítětem; myslela,
ona že vesmíru pyšný střed
a kvůli ní Slunce i obloha
a celý širý Svět.

Přišlo jí také už poznání,
divně se chvěje ji srdce dnes,
a je jí jak panence rozkvětlé,
když vešla v první ples.

Po sále hvězdy se chechtají:
„Velký svět není j~~o~~ ještě znám,
však — hezounká, milounká panenko —
tys zato známa nám!

Na tebe my jsme už hleděly,
když bylas v poupěti drobný květ,
když rostla jsi do krásy — samý sen
a sobě celý svět!“

Měsiček čekal hned u vchodu:
„Panenko, žádám vás — ať tak dím —
za taneček první a poslední
a za ty mezi tím!“

Měsíček, pěkný mládenec,
s jemně zářící lící,
oblétá Zemi panenku
jak holub holubici.

8 Když ji hled jeho polibí,
zvlní se řadra její,
oheň se vnitřní rozkypí
a rty se žárem chvějí.

10 Přece se věčně upejpá,
ret její vždy zas chladne,
stoudnč si vede v povzdálí —
a Měsíc schne a vadne.

14 Znej ty panenky jako já,
budeš si vést jináče:
ve dne se každá upejpá —
a v noci blahem pláče.

20 Panenka Zem po celou noc
hledí k tvé sličné tváři —
k ránu je plno rosných slz
jak dívčím po polštáři.

Báječně krásný to přec byl sen,
 vše že se Zemi koří,
 tisíce světů že kolem ní
 se točí a láskou hoří.

5 Krásný to sen a přec jen sen,
 ze světů zbyl nám jeden jen —
 jen Měsíček náš věrný.

Měsíček ze všech sám a sám
 okolo nás se točí,
 10 sprovádí Zemi životem
 a nespouští ji s očí.

Děvčátko, lidské poupatko,
 Měsíčku sobě všimni:
 snad se ti tisíc kořit zdá —
 15 jen jeden je upřímný.

Měsiček že je mrtvý muž?

A jeho pilné zaměstnání
při svaté lidstva osvětě?

Pak není širém ve světě
5 nad takové skonání!

Chtěl bych, až jednou dokonám,
— odpuště hvězdné touze —
jak Měsíc svítit lidstvu dál —
tak dlouze — ach tak dlouze!

Měsíc mrtev. Při něm ve prodljení
den se s nocí střídá jak dvé mnichů,
jak dvé mnichů, ne víc ku obsluze,
jen co mrtvých stráže na modlení.

- 5 Střídají se v svatém, hlubném tichu,
beze smavých červánkových hříček :
den tam neodvírá růžově svých víček,
náhle plane v plamenné své hrůze.
Jeho krok je němý, bez pospěchu,
10 nejde v ranních písních, v šepetném šumu stromů,
nekráčí po bouřích, s třesknou hudbou hromů —
mrtvol nemá dechu ani slechu.
Slunce žhavě v černém visí nebi,
dolů s něho střely ohně srší,
15 proudohně dolů s něho prší,
ohně okeán se dolů lije —
mrtvá půda příšerně se šklebí,
s žizní děsnou, zimničně horoucí
žhavé proudy ohně lokem pije.
20 Kdyby bylo oko tam živoucí,
jediné je zžehne slunce políbení,
ale není tam to oko — není!

- A ta noc — to hrob v svém rozšklebení!
Bez rosy noc, jež by vandrovníku
25 perel do kadeří navěsila,
beze snů noc, jež by milovníku
milých kouzel srdcem rozesila.
Hvězd tam plno, plno v černém nebi,
kdož by sčítal vše je světlonoše!
30 ale všechny planou bez rozkoše,
bez hravosti, chvějně bez sladkosti,
svítí jako drobné bílé lebi,
jak když z černé země bílé svítí kosti.

Ach ta noc! ta není obraz milosrdí!
35 Jedním dechem plamy v ledy tvrdí —
zima, zima, mráz až v báj rostoucí —
by tam bylo srdéčko kés vroucí,
v jednom trhlo by se okamžení,
ale není tam to srdce — není!

40 Měsíc mrtev. Siná jeho stále
tvář sem na nás hledí v stejném příznaku,
jak když mrtvý v rakvi leží na znaku.
Pohřeb zvolna kráčí Světem dále,
světla slavně kolem něho yíří —
45 Měsíčku, by bylo citného ti zoru,
dnem i nocí zřel bys na obzoru
vdovu Zemi vlhkém ve šlojíři.

Oblaky Země jsou synové tkliví,
 matičku Zemi si krví svou živí,
 slzami smývají starobně vrásky,
 mladí jí líce a svěží jí vlásky,
 ve světův závratně vířivém honu
 od věků přes věky do časův skonu
 nesou si matku jak v bavlnce měkce.

Oblaky, oblaky, labutí křídla,
 šedivé hádanky, mlhová vřídla,
¹⁰ jiter a večerů zlacené znaky,
 růžové kolébky, rakevní mraky,
 nesete praotců poslední vzdechy,
 nesete potomkům první jich dechy —
 zdravím vás, zašlosti, příšlosti lidská !

(Mluvíval člověk :)

Čím člověk já ve světů kruhu jsem?
 Mně skromnost má jazyk vře —
 však pohledte někam ke dvoru,
 hned znáte, kdo sluha, kdo kníže.

5 Já Slunci a Siriu žíkám „ty“,
 a ony? — Vzdor skvělé záři
 vždy pokorně stojí opodál
 se služebným úsměvem v tváři.

(A mluví člověk :)

Jak lvové bijem o mříže,
 jak lvové v kleci jatí,
 my bychom vzhůru k nebesům
 a jsme zde Zemí spjatí.

5 Nám zdá se, s hvězd že vane hlas:
 „Nuž pojďte, páni, blíže,
 jen trochu blíže, hrdobci,
 jimž hrouda nohy víže!“

10 My přijdem! Odpust, matičko,
 již jsi nám, Země, malá,
 my blesk k myšlenkám spřaháme
 a noha parou evalá.

15 My přijdem! Duch náš roste v výš
 a tepny touhou bijí,
 zimniční touhou po světech
 div srdce nerozbijí!

20 My přijdem blíž, my přijdem blíž,
 my světů dozijeme,
 my bijem o mříž, ducha lvi,
 a my ji rozbijeme!

Seděly žáby v kaluži,
hleděly vzhůru k nebi,
starý jim žabák učený
odvíral tvrdé lebi.

5 Vysvětloval jim oblohu,
líčil ty světlé drtky,
mluvil o pánech hvězdářích
zove je „Světa krty“.

10 Pravil, že jejich hvězdný zkum
zvláštní je mírou veden,
dvacet že milionů mil
teprv jim loket jeden.

15 Tedy že, řekněm pro příklad,
— věříme-li v ty krty —
k Neptunu třicet loket je,
k Venuši jen tři čtvrtky.

20 Rozmluvil se pak o Slunci
— žáby jsou divem němy —
ze Slunce že by nastrouhal
na tři sta tisíc Zemí.

Slunce že velmi slouží nám,
paprskovými klíny
štípajíc věčnost na rok a
směnkové na termíny.

25 O kometách že těžká řeč,
rozhodnout že to nechce,
míni však, že by nemělo
soudit se příliš lehce.

30 Nejsou snad všecky nešťastny,
 nejsou snad zhoubny všecky,
 o jedné ale vypráví
 sám rytíř Lubčeněcki:

35 sotva se její paprsky
 odněkud k nám sem vdraly,
 vskutku se v glinské hospodě
 hanebně ševci sprali.

40 O hvězdách potom podotknul,
 po nebi co jich všude,
 skoro že samá slunce jsou,
 zelené, modré, rudé.

Vezmem-li pak pod spektroskop
paprslek jejich světla,
že v něm naleznem kovy tyž,
z nichž se i Země spletla.

45 Umlknul. Kolem horlivě
 šuškají posluchači.
 Žabák se ptá, zdaž o světech
 ještě cos zvědít ráčí.

50 „Jen bychom rády věděly,“
 vrch hlavy poulí zraky,
 „jsou-li tam tvoří jako my,
 jsou-li tam žáby taky!“

Že skály již Země plameny
v nezdolná pouta kuří?
Vždyť já je zřím, ty plameny,
vrch Země poskakují!

5 Vidím je svítit po keřích
ve vonných růží tvaru,
slyším je v ptačích hrdélcích
klokotat v plném varu.

10 Děvčátko když si mladounké
ku prsoum mocně vinu,
cítím, že vinu ohně sloup
žhavý, až žárem hynu.

15 A když si lidstvu nahlédnu
do zníceného oka,
do oka, jež jak hvězdná tůň
bájně jde do hluboka;

20 do oka, ježto v mžiknutí
rekovným ohněm zjásá,
volá-li voj svůj do boje
svoboda, pravda, krása;

v něž při slově lidsky šlechetném
vpryskne hned slzná něha:
cítím, jak vlastní plamen můj
vzhůru až k nebi šlehá.

Dík budiž vám, zlaté hvězdičky,
 dík za jeden ze všech darů,
 že umím lidmi zatočit
 vesele do rozmaru!

5 Že dovedu někdy alespoň
 mžik mladistvé ranní záře
 a živý poblesk radosti
 do české vkouzlit tváře.

10 Což — což je ta mysl národa
 tak ztýrána, potrápena,
 bojácná jako děťátko,
 tichounká jako pěna!

15 Což — což je ta lidu mého líc
 tak zsíuale, mrtvě bledá,
 kdo jednou na ni pohlédnul,
 více mu spáti nedá!

20 Ach když po té tváři dojemné
 jen okamžik úsměv skáče —
 co na tom, že pak humorist
 do koutku jde a pláče!

„Vlast svou máš nade vše milovat!“
 to ve hvězdách zlatě psáno
 a krasšího hvězdám nad zákon ten
 zákona není dáno.

5 Proto má planeta slunce své,
 jež k druhům ji měkce pojí,
 a každý má hvězdnatý nárůdek
 odvěkou oblast svoji.

10 Proto i kometa jiskrná
 tak dlouze své tělo plouží,
 že do světa zahnáné atomy
 po vlasti nazpět touží.

Vzhůru již hlavu, národe,
k nebi své zdvihni oči!
Viz: jsou tam i malé hvězdičky,
kol nichž se velké točí!

⁸ Toť prostě tím: ty maličké
z jadrného jsou fládru,
ale ty velké a poslušné
jen z plynových jsou hadrů.

¹⁰ Troufám, že při té myšlénce
srdce ti povyskočí —
nuž — budme tou malou hvězdičkou,
kol níž se velké točí!

¹⁵ Jde to, ach jde! Jen každý hledě
k vlastnímu dobře jádru:
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů!

Kdo měkkým je, ten bědně mře!
 Aj, lide, vzhůru k nebi zrak:
 velká ta světla — samý drak —
5
 had hada-li nepozře,
 drakem se nestane!

Boj, všude boj, kam oko zře!
 I věčné slunce, chce-li žít,
 musí se kolem s slunci být —
10
 had hada-li nepozře,
 drakem se nestane!

Klam, v národech že láska vře!
 Ach neposlouchej hravých vnad,
 živ-li chceš být, bud lačný had —
15
 had hada-li nepozře,
 drakem se nestane!

Slunce je hvězda proměnná
a člověk jeho tvorem —
jak krásný je ten člověk přec
s svým ideálním vzdorem!

5 Vždyť i to Slunce oslnné
je samá, samá skvrna —
a člověk sám chce v světě být
jak z křišťálného zrna!

10 V jistém vždy Slunce období
se širším cloní kalem —
a člověk zas čím dál tím více
chce stát se ideálem!

Měsíček mrtvý — budoucnost,
 a Slunko — minulost naše,
 mezi oběma polétá
 myslénka života plaše.

5 Vířivě časy se valí,
 minulost, přítomnost, budoucnost —
 ach jedna se ve druhou halí.

Někdy se mezi Měsíček
 a Slunko stavíme směle,
 10 rouskou zastřem si budoucnost,
 žijeme až převesele;
 někdy zas vráží se klinem
 Měsíček před Slunko života,
 a mysl je zastřena stínem.

Děj Země je krátce jen vyprávěn,
 jak píseň se krátce skládá:
 vylétla jiskřička z plamenu,
 a zčernalá zpět zas padá.

6 A v jediném světem tom mihnutí,
 v tom kratičkém jiskry plání
 všecken si vyžije lidstvo boj,
 ba všechno i milování.

10 Tak krátká to, kratičká písnička,
 a může být ještě kratší,
 veliký lidské je lásky bol
 a několik slov naň stačí.

15 Snad stačila sloka by jediná,
 snad jediné slůvko pouze,
 do písni se to tak krátce dá —
 a žije se to tak dlouze.

Zelená hvězda v zenitu,
 svít vesele, vesele!
 Když si tak někdy vzpomenu,
 jak staří jsme přátelé!

5 Před lety jsi mne slyšela,
 jak jasně jsem zavýsknul,
 když jsem své děvče po prvé
 si na prsa přitisknul.

10 Před lety jsi mne viděla,
 jak děsně jsem ublednul,
 mrtvou když její ručinku
 jsem k ústům svým pozvednul.

15 To jsou jen drobty života,
 jen bubliny pramene,
 člověk si na ně během let
 tak náhodou vzpomene.

20 Radost i žal my přežijem,
 my přežijem cokoli! —
 Nač ale náhlá slza ta —
 vždyť mne to už nebolí?

Myslím, že malý Měsíček
 poety měl jen malé,
 naše že Země veliká
 poety má již krále.

5 Až i to Slunce obrovské
 života květ pokryje —
 jaká tam budou srdce as,
 jaká v nich poesie!

10 Jací tam velcí tvorové,
 jaké jich touhy vzdorné,
 jaké v jich očích myšlenky
 nezdolné, světoborné!

15 Jaké tam citů záchvěvy,
 jaké tam v prsou běsy,
 jaký zas výblesk radosti,
 výskavé, šlehatové plesy!

Jaká tam slova hluboká,
 jaká v nich nadšení záře!
 Jaká tam bujnosc mladých těl,
 jaké tam oslnné tváře!

20 Jaké tam jasavé naděje,
 jaká tam lásky tíseň —
 chtěl bych za cenu života
 procítit slunečnou píseň!

Již vyznám se ze všech hříchů svých,
 rád dívky že za pas beru,
 a miluju-li já k smrti rád,
 že ještě se raděj peru.

6 Vím, vím, že je krásným celibát,
 též humanistův ctím víru,
 již myslénkou čistou pracují
 ku „věčnému“ v lidstvu míru.

10 Však mateřské Slunce přajinak
 náš osud kdys upravilo
 a Zem mezi Marsa, Venuše
 tak doprostřed postavilo.

15 A marno je všechno kázání
 a marna je všechna práce,
 nám hvězdami provždy souzeno
 ach! milovat se a prát se.

Promluvme sobě spolu,
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!

Kde rozvoj je, je boj — po světě boj je všude
a bez mrtvol zde nejsou přetvary,
i hudba sfér jen války píseň hude
a věčně v útok znějí fanfáry!
Ta slunce veškerá, než vojevodi,
se slunci kol titánské boje vodí,
a každá planeta jich s druhou v turnaj ješí,
než šťastna, vítězna se domovině těší;
tak zuří boj až k drobným žhounkám dolů
po nebes klenu hlubokém —
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!

A naše Zem? Kde nové vzrůstá, staré hyne,
ach celá Zem je mrtvých oudolí,
skrz mrtvých troucheň květ se k světlu vine —
kdo doved zde by sčítat mrtvoly!

20 Zde válka běsná. Z krve dravec tyje,
i slavík sladký v úkor jiným žije,
tvor tvora beře v plen i jeho celé žití
a žádný neptá se, zda druhý tvor též cítí.

Co horou zde, to hromada je kostí,
co údolem, to šachta budoucnosti,
a čas v ni hází ve dnův běhu divokém
mrtvolu na mrtvolu —

25 co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!

30 A člověk — člověk! Štědrá byla ruka,
jež ohně vrhla lidských do stanů —
co srdce cit, to žhoucí lidská muka,
co myšlének, to lidstva katanů!
35 Ach pokrok lidstva! Člověk vpřed se plíží,
svou krví nohu k strmé stezce klíží,
a napřed ví, než vrchu se doplazí,
že zchladlá Země všechnen život zmraží.
A naše láска! Mrtvých spalování!
40 Jen ranní sen je všechno milování,
den jsou dvě srdce lidská šťastna spolu,
v den druhý štěstí prchá poskokem
a obě srdce letí v propast dolů —
 co je v tom světě širokém,
 co je tu, co je bolu!

Přijdou dnové, léta, věky, věkův věky.
 Kolem Slunce mdlobou hasnoucího
 kroužit budou planet mrtvoly.
 Země bude siná, tichá, němá.

6 Dávno bude po všech lidstva synech —
 v prach a jiní rozpadla se těla,
 dávno bude po všech slávy činech —
 touha někam v vesmír odletěla ;
 dávno po srdci i jeho bolu,
 10 dávno dohořelo milování,
 jáson odvanut i žalování,
 dávno, dávno, poslední co píseň
 zoufalou svou vzduchem chvěla tísčň —
 všechn život v mraznou ztuhnul plíseň,
 15 bol i radost v kámen ztuhly spolu.

K příkrovnímu, lhostejnému nebi
 povrch Země příšerně se šklebí,
 Zem je samá dlouhá, hlubná vráska.
 Mrazný ether do povrchu pere,
 20 šklebinou se k Země nitru dere —
 Země puká tiše, nezapraská,
 Zem se trhá, tiše, beze zvuku,
 Zem je němá, dožila svou muku. —

25 Přejdou dnové, léta, věky, věkův věky.
 Šerou prostorou jak černá rakev
 Země krouží slabnouc, slabnouc v letu,
 jak když orel těžce postřelený
 ve spirále děsně obrovité
 dolů letí — letí — letí —

40 Dopadne Země k Slunci zpět,
ze Slunce šlehne plamův květ
jak života na úsvitě,
a vzdálené hvězdy a širý Svět
55 zví, že se tu naposled — naposled
lzbají matka a dítě.

Aj, tamhle dřímových jiskerek,
 jak když rukou rozhodí květů,
 to letí prostorou kometa,
 kostnice umrlých světů.

5 Hvězdo, odčná rubášem,
 dumnonu nám píseň hudeš,
 v ní veliký obsah, málo slov:
 „Ty popel jsi, popel budeš!“

10 A tamhle zásvit zas jako sen,
 jak když den se rozbřesknot bojí,
 tam prach se k novému životu
 v nebeském zákoutí pojí.

15 Příštích světů ty zábřesku,
 mlžino mladě žhoucí,
 jakž ku srdci sáhá píseň tvá:
 „Zas vstanete s líci skvoucí!“

20 O hvězdy, hymny vy zářivé,
 naslouchám vám v roznětu svatém,
 nechť smrt či vzkřísení hlásáte,
 duši mi plníte zlatem!

Srdce celičké vystláno
 nesmrtelnosti kvítím —
 co potřebuju já věčným být,
 když věčnost již ted procítím!

Ty věčné hlasy proroků,
že také mrtví budem,
nuž ano, ano, víme to —
my Světa nepřebudem!

5 Co rozkvétá, to odkvétá,
co vzešlo, zase chřadne,
a Zem i s lidstvem rozkvětlým
jak bílá růže zvadne.

10 Však proto smrti myšlenkou
my srdce nezbodáme!
My vyžijem a dožijem
a Světu příklad dáme!

15 Dřív Světa původ seznáme
a sil všech tajně zdroje,
dřív na dno časův sestoupnem
a sečtem světův roje!

Před žádnou, žádnou záhadou
své šíje neskloníme,
o nebes klenby nejzazší
20 svým duchem zazvoníme!

My umřem, avšak dříve si
hrob vysteleme slávou,
Svět celý musí nad hroblem
stát s obnaženou hlavou.

Až planety sklesnou k Slunci zpět
 a mrazem se Slunce rozskočí,
 až drobty ty, smrtí poštvaný,
 si v divokou elipsu zabočí,

⁵ až pohřební, truchlý průvod ten,
 pln hrůzy, prost života vděků,
 se vesmírem dalekým promete
 přes milion, milion věků;

¹⁰ až konečně někde v koutečku
 se po letu dlouhém zašaví,
 a prášek z nás světů bývalých
 se ve nový chaos tam rozžaví,
 až v chaosu tom boj plamenný,
¹⁵ boj titánský poznovu vzplane,
 a z plamenů žárných až nový svět
 jak čarowný fénix zas vstane;

²⁰ až na novém, kyprém světě tom
 boj ustoupí mladu životu,
 a luh bude samý barev smích
 a háj plný sladkého šumotu,
 až na světě tom zas vypučí
 tvor se srdcem, se zpěvnou tísňí:
 pak snad zase drobounký atom můj
 tam zazvoní kosmickou písni!